Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Ecologisch Werkprotocol realisatie sociale woningbouw Wetterwille te Drachten

A&W-notitie: 23-183#7

opdrachtgever	Stichting Accolade
projectcode	23-183#7
Auteur(s)	[redacted]
status	Definitief
datum	24 maart 2025
autorisatie	[redacted]
kwaliteitscontrole	[redacted]
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.07, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1 Achtergrond van het ecologisch werkprotocol 1
1.1 Inleiding 1
1.2 Werkzaamheden 1
1.3 Aanwezige natuurwaarden 1
1.4 Ecologische begeleiding 2
2 Mitigerende maatregelen 3
2.1 Mitigerende maatregelen broedvogels 3
2.2 Mitigerende maatregelen vleermuizen 4
2.3 Onverwachte aanwezigheid van natuurwaarden 4
3 Zorgplicht 5
3.1 Voorwaarden (Specifieke) Zorgplicht vissen en amfibieën 5
3.2 Voorwaarden (Specifieke) Zorgplicht overige zoogdieren 6
4 Contact 7
Literatuur 8

Referentie

Wigchert, A. 2024. Ecologisch Werkprotocol realisatie sociale woningbouw Wetterwille te Drachten. A&W-notitie 23-183#6. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

© Overname van gegevens uit deze notitie is toegestaan met bronvermelding.

1 Achtergrond van het ecologisch werkprotocol

1.1 Inleiding

Stichting Accolade is voornemens om op een perceel in Drachten sociale woningbouw te realiseren. De locatie ligt aan de Wetterwille in Drachten. Het betreft een weiland dat begraasd wordt door paarden. Rondom het weiland bevinden zich sloten en bosschages.

Dit document beschrijft de mitigerende maatregelen die bij de uitvoering van werkzaamheden moeten worden genomen om schadelijke handelingen in het kader van de Omgevingswet te voorkomen. Dit Ecologisch werkprotocol (EWP) moet altijd aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden.

1.2 Werkzaamheden

- Het terrein wordt bouwrijp gemaakt en bebouwd met woningen. De werkzaamheden zullen worden aangevangen in 2027 of 2028.
- De watergang aan de noordzijde wordt verbreed. Hiertoe zal een deel van de bomen en bosschages worden verwijderd. Na afloop van de werkzaamheden worden opnieuw bomen en struweel aangeplant. Deze werkzaamheden zullen plaatsvinden in 2027.
- Door de houtwal aan de zuidzijde van het terrein wordt een toegangsweg van ca. 5 meter breed aangelegd vanaf De Excelsior. Hiervoor zullen enkele bomen gekapt worden. De rest van de houtwal zal intact worden gelaten.

1.3 Aanwezige natuurwaarden

Voor de realisatie van de woningen aan de Wetterwille zijn in het voortraject een ecologische quickscan (Teunissen & Theunisz, 2021) en een aanvullend onderzoek (Ward, 2023) uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de volgende natuurwaarden aanwezig zijn in het gebied:

Broedvogels
In het plangebied zijn er mogelijkheden voor vogels om tot broeden te komen (Teunissen & Theunisz, 2021). In onderhavig EWP is uitgewerkt op welke manier de werkzaamheden worden uitgevoerd om negatieve effecten op broedvogels te voorkomen.

Vleermuizen
De bomenrijen aan de lange zijdes van het plangebied maken onderdeel uit van vliegroutes van Gewone dwergvleermuis. Het plangebied dient verder als foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het plangebied. In onderhavig EWP is omschreven welke maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen.

(Specifieke) zorgplicht
In het plangebied zijn ook natuurwaarden aanwezig die beschermd dienen te worden in het kader van de algemene en de specifieke zorgplicht. Binnen het plangebied gaat het in het bijzonder om vissen, amfibieën en vrijgestelde zoogdiersoorten. In hoofdstuk 3 is omschreven hoe met deze natuurwaarden omgegaan dient te worden.

Overige natuurwaarden
In onderhavig EWP worden geen maatregelen opgenomen ten aanzien van twee soorten die wel zijn benoemd in de quickscan. Het gaat om Hangende zegge en Rugstreeppad.

Volgens de verspreidingsatlas gaat het in het geval van de Hangende zegge in het plangebied om een niet-wilde variant (FLORON). Daarom zijn geen maatregelen nodig ten aanzien van eventuele exemplaren aanwezig in het plangebied.

Volgens de verspreidingsatlas komt Rugstreeppad in de omgeving van het plangebied niet voor (RAVON). Verspreidingsgegevens in de NDFF bevestigen dit beeld. De dichtstbijzijnde waarnemingen van Rugstreeppad liggen op meer dan 10 km afstand, met tussenliggend grote wegen en stedelijk gebied. Daarbij zijn er enkel waarnemingen gedaan in voor Rugstreeppad geschikt biotoop in en rondom Natura-2000 gebieden Bakkeveense Duinen en Van Oordt's Mersken. Gezien de grote afstand en de afwezigheid van geschikt biotoop in en rond het plangebied, is het uitgesloten dat de beoogde werkzaamheden leiden tot schadelijke handelingen ten aanzien van Rugstreeppad en worden er in onderhavig EWP geen maatregelen opgenomen ten aanzien van de soort.

1.4 Ecologische begeleiding

Voor sommige werkzaamheden is ecologische begeleiding noodzakelijk. Afhankelijk van de planning en de aard van de werkzaamheden kan ecologische begeleiding bestaan uit:

- Bepalen wanneer er vegetatie of bosschages verwijderd kunnen worden.
- Ter plaatse advies geven over het natuurvrij maken van een terrein.
- Controleren of een terrein natuurvrij is.
- Broedvogelcontroles.

Dit wordt nader toegelicht in hoofdstuk 2 en 3.

2 Mitigerende maatregelen

Door het nemen van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten op de soorten voorkomen. De wijze van mitigeren is afhankelijk van welke soort(groep) aanwezig is in het plangebied. Bij mitigatie wordt rekening gehouden met de meest kwetsbare periode van de betreffende soort(groep). Voor broedvogels geldt dat het broedseizoen de meest kwetsbare periode is en vleermuizen maken enkel in de actieve periode gebruik van het plangebied. In dit hoofdstuk wordt er per soort(groep) beschreven wat voor mitigerende maatregelen men moet treffen ten aanzien van broedvogels en vleermuizen.

2.1 Mitigerende maatregelen broedvogels

Tijdens het veldonderzoek zijn er binnen het plangebied verschillende soorten kleine zangvogels en grotere algemene broedvogelsoorten waargenomen. De randen van het plangebied met bomen en bosschages zijn geschikt voor de soorten die zijn aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Hieronder wordt aangegeven hoe gewerkt dient te worden om te kunnen borgen dat broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord.

Kwetsbaarheidskalender

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Broedvogels												

	Broedperiode, geen activiteiten en werkzaamheden uitvoeren nabij nesten.
	Minst ongunstige periode voor het uitvoeren van activiteiten en werkzaamheden.

Voorwaarden ten aanzien van broedvogels (Omgevingswet):

- Vogelnesten en de functionele omgeving daarvan mogen volgens artikel 11.37 Bal van de Omgevingswet niet worden verstoord of aangetast gedurende de periode dat het nest in gebruik is.

Maatregelen

- Wanneer een concrete planning beschikbaar is, dient contact te worden opgenomen met de ecoloog zodat bepaald kan worden welke maatregelen getroffen moeten worden. Mogelijke maatregelen voor bescherming van broedvogels zien er als volgt uit:
    - Aanvang werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels (ong. 15 maart tot 15 juli);
    - Ongeschikt maken plangebied buiten broedseizoen;
    - Voorkomen nieuwe broedgevallen als de werkzaamheden doorlopen in het broedseizoen door het afdekken of verwijderen van potentiële broedplaatsen, zoals constructies, opgeslagen goederen en afvalhopen.

2.2 Mitigerende maatregelen vleermuizen

De bosschages die van oost naar west langs het perceel staan worden door vleermuizen gebruikt als vliegroute. In onderhavig EWP wordt ervan uitgegaan dat de zuidelijke bosschage intact gelaten zal worden, op de aanleg van een toegangsweg na. De noordelijke bosschage zal gekapt en opnieuw aangeplant worden op een afstand van 4 meter van de oorspronkelijke bosschage.

Kwetsbaarheidskalender

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vleermuizen												
	Actieve periode vleermuizen											
	Periode van winterrust vleermuizen											

Voorwaarden ten aanzien van vleermuizen (Omgevingswet):

- Door uitvoering van de werkzaamheden mogen geen vleermuizen worden verwond of gedood.
- Door uitvoering van de werkzaamheden mogen geen rust- of verblijfplaatsen worden verstoord.

Maatregelen

- Lichtuitstraling in de richting van de bosschages rond het plangebied dient te worden voorkomen door geen verlichting op de bomen te richten. Zo wordt verstoring zoveel mogelijk voorkomen aan vliegroutes en andere lijnvormige begroeiingen die vleermuizen gebruiken voor verplaatsingen en om te foerageren.

2.3 Onverwachte aanwezigheid van natuurwaarden

Dieren laten zich niet binden aan tijden of locaties. Wanneer er tijdens de werkzaamheden onverwacht overige soorten worden aangetroffen, dient er contact te worden opgenomen met de ecoloog. Deze adviseert dan welke maatregelen er genomen moeten worden om een overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Voorbeelden van situaties zijn:

- Het aantreffen van een nest dat in gebruik is door een vogel (binnen of buiten het broedseizoen) dat door de werkzaamheden verstoord of vernietigd kan worden.
- Het aantreffen van een hol/verblijfplaats van een marterachtige.
- Het aantreffen van een roestende (rustende) uil binnen een straal 50 meter van de werkzaamheden.

3 Zorgplicht

Voor een groot aantal soorten geldt een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal), voor de overige inheemse planten- en diersoorten geldt een algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Omgevingswet). Met de algemene en specifieke zorgplicht wordt beoogd negatieve gevolgen van activiteiten op inheemse plant- en diersoorten zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen of te beperken. In dit hoofdstuk wordt er per soort(groep) beschreven op welke manier er aan de (specifieke) zorgplicht voldaan wordt ten aanzien van vissen, amfibieën en overige zoogdieren.

3.1 Voorwaarden (Specifieke) Zorgplicht vissen en amfibieën

Bij het uitvoeren van werkzaamheden aan sloten zijn maatregelen ten aanzien van vissen (algemene zorgplicht) en amfibieën (specifieke zorgplicht) van toepassing. Deze zijn hieronder beschreven.

Kwetsbaarheidskalender

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vissen en amfibieën												

	Voortplantingsperiode, verplaatsen eisnoeren amfibieën
	Winterrust, geen werkzaamheden tijdens vorstperiodes of langdurige periodes met lage temperaturen
	Minst ongunstige periode voor het uitvoeren van activiteiten en werkzaamheden.

Voorwaarden ten aanzien van vissen en amfibieën (Omgevingswet):

- Bij het uitvoeren van werkzaamheden in waterlopen dient, volgens de zorgplicht, voldoende rekening te worden gehouden met vissen en amfibieën, zodat er geen of zo min mogelijk exemplaren worden gedood of verwond.

Maatregelen

- Bij het dempen en verbreden van sloten wordt op een rustige manier gewerkt richting een open einde, waardoor de aanwezige vissen en amfibieën een veilig heenkomen kunnen zoeken.

- De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd in de periode van 15 juli tot 1 november, met een voorkeur voor de maanden september en oktober. Dit is de periode tussen de voortplanting en de winterrust van vissen en amfibieën.

- Mocht er in de periode maart t/m mei worden gewerkt, dan dienen voorafgaand aan de werkzaamheden eisnoeren van amfibieën te worden verplaatst naar een andere waterloop.

- In de maanden november t/m februari worden geen werkzaamheden uitgevoerd tijdens vorstperiodes of langdurige periodes met lage temperaturen (< 5 ^{o}C). Er wordt in ieder geval niet gewerkt als de luchttemperatuur onder het vriespunt ligt of als er ijs aanwezig is in de watergang. Zo wordt voorkomen dat vissen in winterrust door sediment worden gedood.

- Bij hoge temperaturen (< 25 ^{o}C) worden er geen werkzaamheden uitgevoerd aan watergangen. Watertemperaturen van meer dan 20 ^{o}C kunnen namelijk leiden tot lage zuurstofconcentraties, waardoor vissen zeer kwetsbaar worden.

3.2 Voorwaarden (Specifieke) Zorgplicht overige zoogdieren

Hieronder staat beschreven hoe de werkzaamheden ten aanzien van deze overige soorten zoogdieren dienen te worden uitgevoerd:

- Maai voor aanvang van de werkzaamheden de vegetatie kort af, van binnen naar buiten, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten;

- Werk in één bepaalde richting om te voorkomen dat tijdens de werkzaamheden zoogdieren worden ingesloten;

- Indien dieren aanwezig blijken, staak de werkzaamheden totdat de dieren het werkgebied verlaten hebben.

4 Contact

Bij vragen over hoe om te gaan met aanwezige natuurwaarden of het toepassen van de opgelegde maatregelen kan contact worden opgenomen met de betrokken ecologen:

[redacted]

[redacted]

Secretariaat Altenburg & Wymenga
0511-474764

Literatuur

BIJ12, 2024. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Versie 2.0, april 2024.

BIJ12 2022, Kennisdocument Huismus Passer domesticus. Versie 2.1, Februari 2023, Utrecht

Teunissen & Theunisz, 2021. Verkennend natuuronderzoek herontwikkeling terrein aan de Wetterwille te Drachten. Eco Consult - Groen, Monitoring & Management BV.

Ward, S.F., 2023. Aanvullend onderzoek naar vleermuis, Huismus, Waterspitsmuis en Alpenwatersalamander bij de Wetterwille in Drachten. A&W notitie 23-183 #4. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Amsterdam.